

NARODNI LIST

Glasiło narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 16° vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Nemški kurz pri vladi.

Za Slovence so napačili hudi dnevi. Vsa znamenja kažejo, da je Beckovo ministerstvo krenilo v zadnjih mesecih na levo. To se je pokazalo tudi pri posredovanju za mirno rešitev celjskega šolskega vprašanja. Nemški listi očitno iz vladnega vira prinašajo suho izjavo, da so se pogajanja razbila, ker je Beck slovenske zahteve kratkomalo (rundweg) zavrnil. Minister-skemu predsedniku so se opetovano navedli stvarni razlogi, zakaj Slovenci zahtevamo rešitev šolskega vprašanja. Slovenski javnosti pa ne smemo zamolčati odgovora vlade. Vlada je izrecno priznala, da so naše zahteve stvarno utemeljene, da pa stvarni položaj pri reševanju šolskih vprašanj ni merodajen, ampak da odločuje vprašanje politične moči. Nemci pa ne privolijo v kulturni napredek Slovencev, zato vlada tudi ne privoli. Iz vsega je razvidno, da se je Beck pogodil z nemškimi strankami v tem smislu, da tudi slovenska zemlja spada v takozvano interesno sfero nemštva in da vlada Slovencev ničesar ne da, kar bi oviralo vse-nemške načrte za ponemčevanje slovenske zemlje, kakor turški sultan na svoji zemlji ne sme za svoj denar graditi železnic brez dovoljenja vele-vlasti. Povdarjamo, da teh besed ne pišemo kot navadno časniško pretiravanje.

Izjavljamo, da vodstvo narodne stranke vsega tega ne slutiti samo, ampak je o tem položaju prepričano. To pa moramo na ves glas povedati tudi našemu občinstvu, da se zna ravnati. Visoko stoječ vladni činitelj v Gradcu se je pred kratkim izrecno izjavil: Za Slovence se je začela doba preganjanja. Najboljše je pa pri vsem, da Slovenci sami tega niti ne slutijo. („Für die Slovenen hat eine Persecutionssära begonnen. Das beste dabei ist, dass die Slovenen das nicht ahnen). In vsa dejstva tako kažejo, zlasti imenovanje nemških sodnikov v Šoštanj in v Konjicah. V imenu jugoslovanskega kluba, torej tudi v imenu poslancev narodne stranke je v ti zadevi posredoval dr. Ploj pri vladi že ob novem letu. Minister Klein se je pa cele mesece izogibal dati pojasnilo. V tem času je bil v ti zadevi pri vladi dr. Korošec.

Koliko je takrat zagrešil, bode sam najbolje vedel. Ko je bilo pozneje določeno, da pridejo zastopniki obeh strank skupno k pogajanju, je pa dr. Korošec iz neznanih vzrokov izostal. Potem se je objavilo znano imenovanje. V celjski šolski zadevi so res vse slovenske stranke skupno in z enako zahtevo vsaj glede gimnazije nastopile, akoravno je Beck skusil v ti zadevi Slovence razdvojiti.

Sicer pa klerikalni krajni šolski svet celjske okolice tudi v ljudskošolskem vprašanju postopa na svojo roko po klerikalnem receptu v prid šolskih sester in ne slovenstva. Da, da! Zdi se, da so one besede resnične: Slovenci niti ne slutijo, kako rinejo svoj tilnik pod tujčevo peto. In zastopnik našega šolstva v Gradcu, gosp. od deželni odbornik Robič? Znana je njegova naravnost neverjetna nasprotnost slovenskemu „nehvaležnemu“ učiteljstvu. Mož, ki je o delovanju deželnega odbora natančno poučen, se je izjavil: „Slovenci nikdar več ne bodo imeli v deželnem odboru Nemcem tako prijaznega zastopnika kakor sedaj.“ Da je naša stvar v tem položaju v Gradcu v slabih rokah, je pač jasno. Brez kakega nasprotja zoper Robičevo osebo moramo v skrbi za blagor slovenstva poudarjati svoje prepričanje, da v Gradcu ne spada človek Robičevega mehkega značaja, ampak slovenski — Klofač! Jednako na Dunaju. Pri tem položaju mora pač slovenskim poslancem narodne stranke na Dunaju biti samoosebi umevno, da gredo v najstrožjo opozicijo. Nam je pa jasno, da se nam je zanesti le na same sebe, na svoje lastno delo za obrambo slovenskih pravic. K tej zavesti in k samopomoči narod vzgajati, je in ostane tudi naloga naših listov in javnih shodov.

Poročilo o uradni reviziji Zadrúžne Zveze v Celju.

Zadnja številka „Zadrúge“, glasiło Zadrúžne zveze v Celju, prinaša pod zgornjim naslovom obširen članek, ki je zanimiv na več strani in zato prinašamo nekatere važnejše odlomke iz

članka, da spoznajo tudi naši čitatelji, kaj je resnice na zlobnih natolcevanjih raznih političnih špekulantov:

Revizijo sta izvršila v zmisla zakona od 10. junija 1903 drž. z. št. 133 in po nalogu Splošne zveze kmetijskih zadrug na Dunaju gg. Jos. Faschingbauer, podpredsednik zgoraj navedene Splošne zveze na Dunaju in računski svetnik nižjeavstrijskega deželnega odbora ter Karl Hudabunigg, računski revident štajerskega deželnega odbora v Gradcu od 22. do 26. okt. 1907. Prvi je češkega, drugi slovenskega jezika popolnoma zmožen. Poročilo se glasi v slovenski prestavi:

Načelstvo in nadzorstvo vestno izvršuje svoje dolžnosti. Občni zbori se sklicujejo in vršijo ob pravem času in v postavnem roku. Predpisani zapisniki za seje in občne zборе se vodijo z največjo natančnostjo in točnostjo; vsi zapisniki so pravilno sestavljeni in v redu podpisani.

Opravljeni red popolnoma ustreza in se Zveza, kakor tudi njene zadrúge natančno po istem ravnajo.

Udje načelstva se živahno udeležujejo vsega poslovanja Zadrúžne Zveze.

Nadzorstvo izvršuje po svojem načelniku stalno kontrolo nad vsemi zadrúžnimi opravili in popreskuša delovanje še posebej v za te določenih sejah in revizijah.

Opravila predsedništva, zastopništva in ravnateljstva se oskrbujejo z največjo spretnostjo in s hvalevredno vnemo. Krediti se dovoljujejo po predpisih pravil in opravnega reda. Pri tem se mora še posebej naglašati, da se predloži od ravnateljstva pri vsaki seji načelstva posebni izkaz o dovoljenih, izplačanih in obstoječih kreditih in da se ti izkazi vedno natančno kontrolirajo in strinjajo z glavnimi knjigami. Denarna sporavnava odgovarja svojem namenu in se tudi sedaj vzlic težavnim odnošajem na denarnem trgu in vzlic draginji brez zaprek redno izvršuje.

Celo vodstvo opravil Zadrúžne Zveze napravi utis velike skrbnosti, točnosti in natančnosti in je naravnost uzorno.

Posebno velja to še zlasti glede knjigovodstva, katero je uredilo ravnateljstvo silno

LISTEK.

Krsta.

(Iz rušičine prevel Podravski.)

(Konec.)

„Bog bodi z vami, Gavril Terapevtovič, jaz še otrok nimam . . .“

„Otroci že bodo, jaz ti pravim, da bodo! A vrhutega kakor hočeš. Pojdem k teti Darki.“

Darka je živela nedaleč od ranocelnika. Naš sel torej kmalu dospe k njej. Ni znano, kaj se je tam zgodilo; čez nekaj časa se je po vsej vasi glasil obupen krik in teta Darka je z obupnim skokom skočila preko poti ter stekla k ljudem,

„Odženite tega pijanca od mene“, je vpila. „Jaz imam samo enega fanta, on pa neprestano sili va-me: Kupi krsto, kupi! Kdo je že čul kaj takega?“

Za teto Darko je stal z mračnim pogledom naš znanec.

Ranocelnik ga s prezirljivim pogledom premeri od nog do glave ter reče strogo:

„Odnosi to takoj k meni v skedenj!“

Sel postane zbeگان.

Irena Gavrilovna je bila navzoča pri tem prizoru, toda ona je očitno le slabo razumela, kaj se vse godi okrog nje. Njene misli so bile daleč, daleč.

Bila je poletna noč meseca julija. Nikolaj Leontjevič se je vračal iz sosednje vasi, kamor so ga bili pozvali k neki bolni ženski. Šel je s pobešeno glavo. Dogodki zadnjih dni so ga utrudili, a ta minula noč je kaj močno razrila njegove še sveže rane.

Dospevši k nizkim durim svoje kočje, je obstal. Iz sobe, pravzaprav iz slabo zaprtih duri se je čul glas njegove žene:

„Vzemi me s seboj, jaz ne morem ostati tukaj dalje pri njem . . .“

Nikolaj Leontjevič urno skoči od vrat ter odide nazaj.

Zanj te besede niso bile nič novega; on je že davno, da, od samega začetka si domišljeval, k ko je s to stvarjo; že dvakrat ju je bil zasačil skupaj, toda ni hotel pokazati, da mu je znano vse. Pri tem je res neznanško trpel, toda trpel je molče.

Nagon mu je kazal, da si ona že domišljnje, da on ve vse. On pa ni svoji ženi samo vsega odpustil, marveč je pri vsem tem dolžil samega

sebe . . . Toda misel na to, da ona sili strani od njega, ga je spravljala v trepet.

Odide na cesto ter brez cilja hodi semtertje, ne spustivši izpred oči luči, ki je pokuknila zdaj pa zdaj skozi špranje in okna njegove nizke hišice.

Lesja je zaškripala in njemu nasproti dospe dolga senca . . .

„Sam je . . .“ zašepeta. Domislil si je, čemu je oni sam; on je imenoval njeno željo, češ da hoče oditi obenem z njim, budalost in ona se zaliva sedaj s solzami ter se valja po postelji . . . Končno, kaj je ona njemu? Zabava.

Dospeta drug k drugemu.

„Vi se sprehajate?“ vpraša Nikolaj Leontjevič, stiskajoč polno, kakor jeklo trdo roko mladega človeka.

„Da, nekoliko, nocoj zadnjikrat . . .“

„Zadnjikrat? . . .“ Jezik odpove ranocelniku službo. — „Ali se nemara dolgočasite v našem kraju?“

„Priznavam vam, da se dolgočasim. Pa tudi čas je že. Že je tretji teden, a jaz sem dobil dopust samo za en teden.“

„Žal mi je . . . Kaj, ali ne pojdete z menoj, da se poslovite od soproge? Kedaj odrinete?“

praktično in nad vse pregledno; knjigovodstvo je vedno á jour.

Pohvalno omeniti se morajo mesečne bilance Zadrúžne Zveze, katere priobčuje ista vsak mesec v svojem strokovnem glasilu „Zadruga“.

Revizorja smatrata za svojo dolžnost, da posebno povdarjata nad vse nesebično in štedljivo opravljanje vseh agend Zadrúžne Zveze od strani načelstva, kakor tudi od nadzorstva; prav posebno pa morata še pohvalno omenjati vspešno delovanje ravnateljstva in uradništva.

Vsled posebne prošnje načelstva se je še izrecno konstatovano, da se Zadrúžna Zveza s politiko niti v najmanjši meri ne bavi in da se še nikdar iz sredstev Zadrúžne Zveze ni dal niti vinar za politične namene ali za politične časopise.

Na podlagi pet dni trajajoče revizije sta prišla revizorja do zaključka, da Zadrúžna Zveza v Celju svojim namenom popolnoma odgovarja, da ista najzvestejše izvršuje svoje dolžnosti, da določila zadrúžnega zakona vestno izpolnjuje in da ista toraj v polni meri zasluži pripoznanje, pospeševanje in podporo od za to poklicane strani.

K temu poročilu je pridjan seveda še poseben, silno obširen zapisnik, v katerem so vspehi revizije glede posameznih panog administrativnega in tehničnega vodstva Zadrúžne Zveze zapopadeni.

Splošna zveza kmetijskih zadrug avstrijskih na Dunaju, katere član je Zadrúžna Zveza v Celju je pridodala navedenemu revizijskemu poročilu še naslednje pripombe:

Revizijsko poročilo se vzame z zadovoljstvom na znanje. Glede pravil se izvaja želja, naj bi se ista spremenila v bodoče tako, da morajo kakor pri drugih zvezah na vsak način vse zvezne članice nalagati svoje blagajniške preostanke absolutno le pri Zadrúžni Zvezi in nasprotno da smejo iskati v potrebi kredita tudi le pri Zadrúžni Zvezi in ga dobivati od iste naravnost ali z njenim posredovanjem zaradi tega, da ima v tem oziru Zadrúžna Zveza najnatančnejšo evidenco in kontrolo nad včlanjenimi zadrugami.

Upravni odbor Splošne zveze kmetijskih zadrug avstrijskih na Dunaju v polni meri upošteva težkoče, ki obstajajo v delokrogu Zadrúžne Zveze zaradi tega, ker so nastale tam v poznejšem času druge podobne zveze, ki med seboj tekmujejo in konkurirajo in z velikim zadovoljstvom posnema iz revizijskega zapisnika, da se je Zadrúžna Zveza ves čas trudila, dobro spoznavajoč pravi vzrok tega zla, iste odstraniti. Splošna zveza kmetijskih zadrug avstrijskih na Dunaju pa obljublja, da bode tako stremljenje rada dejansko podpirala, v kolikor je ona po pravilih k temu opravičena in ne da bi lastno upravo Zadrúžne Zveze kakorkoli omejevala.

Predstoječe poročilo je pač toraj najhujša obsodba za vse hudobne širokoustne klevetnike, ki ob vsakej priliki razširjajo in trosijo o Zadrúžni Zvezi v Celju najneutemeljenejši vesti ter zaslužena klobuta vsem njenim papirnatim in slamnatim nasprotnikom, ki jim je v njih strankarski politični strasti prva in poglavitna zadača,

„Jutri zarano. Tjekaj pa nimam po kaj iti. Poklonite se v mojem imenu Ireni Gavriločni.“

„Torej oprostite, Semen Ignatjiči!“

Nikolaj Leontjevič se je sprehajal še nadalje. Treba je bilo dati ženi čas, da se pomiri ter tudi samega sebe privedi v normalno stanje, da ne bi ne z besedo, niti s kakim migljajem izdal tega, kar se je godilo v njegovem srcu...

Ujma je minila; evo, njemu še enkrat zasije solnčice.

Prišla je pomlad z vso svojo krasoto.

Nikolaj Leontjevič, bled kakor smrt sedi pod oknom svoje hiše; danes je bil preživel grozen dan; porod njegove žene je bil zelo težaven in sleherni njen stok je razdiral in trgal njegovo srce... Sedaj, hvala Bogu! je bilo končano! Sedaj mu je tudi odleglo.

„Vse se zbujajo k življenju, vse k življenju!“ je šepetal, ozirajoč se okrog, „tudi meni se je v sobi rodilo novo življenje.“

Iz hiše prihiti babica.

„Ali nimate kakšnega večjega korita?“

„Korita? Zdi se mi, da ga imamo. Pojdem pogledat na skedenj.“

Odide v skedenj in začne iskati z očmi. — Evo, ondi je nekaj podobnega koritu. Pa stopi na kad ter pogleda na gornjo polico in lahko stre-

s tendencioznimi lažmi in zavijanjem oslabiti dosežanje nad 25 letno nesebično in plodonosno delovanje naše zadrúžne organizacije na eni strani in spraviti s tem na drugi strani na strankarsko politično krmilo sebe in razne svoje neznčajne in nehvaležne priganjače. Gorje takemu brezvestnemu početju. Pravična zgodovina bode sodila brezvestneže poprej, kakor se nadejajo. Mi pa na opolzla pota strankarske politike ne bomo sledili nikomur.

Proti pogodbi s Srbijo.

Avstrijska centrala za varstvo kmetijskih in gozdarskih interesov je razposlala sledeči oklic: Z gotovostjo se zatrjuje, da se vlada neizmerno trudi, pridobiti agrarne (kmečke) poslance za sprejetje srbske trgovinske pogodbe, ki bo silno oškodovala avstrijsko kmetijstvo. Da se onemogoči ta najnovejša kravja kupčija, s katero bi se prodale najvažnejše gospodarske koristi, že vnaprej, pozivljemo vse agrarne volilce katerekoli politične in narodne stranke, naj vplivajo na svoje poslance, da bodo kakor eni mož glasovali zoper srbsko pogodbo. Agrarni volilci v Avstriji naj ne pozabijo, da bi pomenilo sprejetje te pogodbe začetek konca avstrijskega kmetijstva; ker če se posreči vladi in našim združenim nasprotnikom tudi tokrat triumfirati nad nami agrarci, bo njihov pogum rasel vedno bolj in se bo dovolil tudi Rumunski in Bolgariji uvoz in prevoz mesa v in skozi avstroogrsko carinsko ozemlje. S tem bi se odprla tudi južnoruskemu in turškemu uvozu mesa vrata na stečaj... Centrala torej izpolnjuje svojo po programu ji pripadajočo dolžnost, da ob dvanajsti uri povzdigne svoj svarilni glas; sedaj pa imajo besedo avstrijski živinorejci. Torej, kmetovalci, katerikoli stranki in narodnosti pripadate, na delo za obrambo vaših najvažnejših koristi, na bran in preprečite popolno razvredenje (uničenje vrednosti) vaše živine!

Dopusti ob času žetve.

Vojno ministerstvo je izdalo načelne določbe v zadevi dopustov: Kar se tiče časa, se imajo dopusti dati le v glavni dobi žetve. Že zaradi vojaške izučbe ne gre raztegniti dopustov na celo poletje. Glavna doba žetve se določi od posameznih krajevnih vojaških poveljstvih po krajevnih razmerah in sicer enotno za celo okrožje voja (kora). Le tam, kjer obstoje krajevne razlike v okrožju voja, se določijo dopusti različno pri raznih vojaških krdelih.

Po številu so dopusti omejeni. Dopust traja tri tedne. Čez to dobo se dopusta ne sme dovoliti. Dopusti se smejo dati le v resnici potrebnim, zato je treba potrdila politične oblasti. V prvi vrsti pridejo v poštev kmečki sinovi. V krajih, kjer vladajo baš tačas nalezljive bolezni, se dopusti ne smejo dovoliti. Vojno ministerstvo se pogaja z upravami raznih železnic, da bi doseglo za dopustnike znižanje voznih cen, in sicer v oni visokosti, kakor so ga de-

peta; na polici je ležala mala otročja krsta, vsa zaprašena.

Kakor bi z očmi trenil, se je spomnil tega, kar se je bilo zgodilo minule leto; spomnil se je bolehave, blede svoje hčerke z zamišljenimi očmi, za katero je dal kupiti to krsto — spomnil se je vsega. Nekaj groznega je zabliskalo v očeh Nikolaja Leontjeviča, previdno je stopil s kadi ter jel s sukno brisati prah raz krste.

„Nemara bo primerna...“

Skozi odprte duri njegove hiše je odmeval zdrav krik novorojenca. Nikolaj Leontjevič se je vzravnal ter zašepetal:

„Moja slabotna deklica ni tako kričala.“

Pri tej misli se je prekrizal, vzela sekuro ter vdaril ž njo po krsti...

Ko so od te „večne hišice“ ostale zgolj treske, je poiskal korito in odšel v hišo.

Pri nogah utrujene žene, ki je slučajno zaspala, je ležal nepokrit otrok ter mahal z rokami in nogami.

Nikolaj Leontjevič ga je dolgo gledal in obrnivši se k babici, dejal:

„To dete bo zdravo.“

Ona mu odvrne na to:

„Pa še kako!“

Nikolaj Leontjevič globoko vzdihne ter se zgrudi pred sliko na kolena.

ležne vojaške osebe izven službe. Letošnji dopusti bodo samo poskusni in naj dokažejo, ali se res v korist kmetijstvu ali ne. Od uspehov in izkustev letošnjega leta je odvisno, ali se uvedejo ti dopusti kot stalna naprava.

Iz političnega sveta.

Državni zbor se je danes 2. t. m. sestal. — Vlada je nameravala predložiti 4 nujne predloge: 1. o normalnem rekrutnem kontingentu, 2. o zvišanju domobranskega kontingenta, 3. o podporah družinam rezervistov, 4. o delokrogu novega ministerstva za javna dela.

Državni zbor bo ostal baje samo od 2. do 11. aprila skupaj. V tem času ima rešiti rekrutni zakon, ki ga predloži vlada potom nujnega predloga. Dalje predloži vlada na isti način proračunski provizij.

Politični položaj. Temni oblaki so se dvigali zadnje dni nad političnim obzorjem v Avstriji. Že se je mislilo, da pade sedanja vlada — in tudi danes še ni popolnoma gotov njen obstanek. Pa kaj se je zgodilo? Pri razpravi o proračunu pravosodnega ministerstva v proračunskem odseku so nastopili češki poslanci z vso odločnostjo proti nemškimi sodnikom na Češkem, ki odklanjajo češke vloge ter na drzen način gazijo enakopravnost češkega jezika pri sodiščih. Zahtevali so, da se mora tej samovolji nemških sodnikov nemudoma storiti konec — ali pa ne bodo glasovali za proračun ter bodo vstopili v najostrejšo nasprotstvo nasproti vladi. Samoobsebi umevno bi vsled tega podala najprej češka ministra Fiedler in Prašek ostavko, pasti bi pa moral tudi pravosodni minister dr. Klein, in naravno bi s tem bilo omajano stališče cele vlade. V očigled temu je v proračunskem odseku pravosodni minister dr. Klein podal izjavo, iz katere je bilo čitati, da on ne odobrava postopanja nemških sodnikov, vendar se pa na drugi strani boji Nemcev preveč, da bi odločno proti njim nastopil. Izjava ni zadovoljila niti Čehov niti Nemcev. — Zato je v seji dne 1. t. m. sam ministerski predsednik Beck podal drugo izjavo, v kateri je pripoznal današnji položaj kot za Čeha in Nemce neznosen, pripoznal med vrstami, da so nemški sodniki sokrivi položaja, ter je obljubil v kratkem predložiti jezikovni zakon, ki naj reši konečno to vprašanje. Tudi ta izjava ni popolnoma zadovoljila na nobeni strani, vendar je pa dala vlada Čehom malo zadoščenje s tem, da odstrani predsednika nadsodišča v Pragi, dr. Veselija, ki je v prvi vrsti kriv postopanja nemških sodnikov na Češkem. Čehi so se začasno s tem zadovoljili, in s tem je — tudi začasno! — pa tudi vlada rešena!

En milijon 73 tisoč kron so dobili avstrijski državni poslanci od 19. decembra do 2. aprila, ko so bili na počitnicah, Na vsakega pride 2080 kron. To svoto je vlada ukradla davkoplačevalcem iz žepa, samo da bi podkupila poslance, in med te podkupljence, ki storijo vse, kar vlada hoče, spadajo tudi naši klerikalni poslanci.

Slovensko vseučilišče in Nemci. V proračunskem odseku je slovenski poslanec Žitnik utemeljeval slovensko zahtevo po vseučilišču. Nemški poslanec Hoffman pl. Wellenhof je govoril proti tej zahtevi in je z nesramnostjo nekdanjega Pommerja govoril o Slovencih. Odgovarjal mu je v zeji dne 27. marca poslanec Ploj, ki je naglašal, da graška visoka šola ni namenjena samo Nemcem, ampak tudi Slovencem. To izhaja jasno iz ustanovne listine. — Oglasil se je tudi naučni minister dr. Marchet, ki je izjavil v imenu vlade: če odsek sprejme resolucije raznih poslancev v zadevi ustanovitve nemških visokih šol, bo smatrala to vlada kot vodilo za nadaljno postopanje.

10.000 kron je podaril dunajski občinski svet za nemški šulferajn. A naši klerikalci, na čelu jim dr. Korošec, na Dunaju v državnem zboru hlapčujejo tem nemškim krščanskim socialcem, v Ljubljani pa „presrčno“ sprejemajo njih vodjo dr. Luegerja, ki je ravno tak zagrizen Nemeč kakor Wolf ali Malik. Na drugi strani pa rujejo zoper našo šolsko družbo. Lepi značaji!

Podpore družinam rezervistov, ki morajo k vajam, bodo kmalu predmet razprave v državnem zboru. Vlada predloži tozadevni zakonski načrt. To je gotovo lep korak v naši zakonodaji, ki ga moremo le pozdraviti. Koliko rezervistov zapušča včasih svoje družine v največji bedi! Podpore bodo znašale 50 odstotkov dnevne plače, ki je v dotičnem okraju v navadi. Kot največje dnevno plačo se bo pri teh podporah smatralo 4 krome. Podpora se bo izplačala za vse dneve vaj, pa tudi za dneve potrebnega potovanja k vajam in domov. V slučaju, da je rezervist pri vajah brez lastne krivde obolel, se izplačuje podpora, dokler ne ozdravi.

Kranjski deželni zbor je imel dne 27. marca svoje prvo zasedanje. Deželni glavar je poslanec Šuklje, njegov namestnik baron Lichtenberg. V deželni odbor so voljeni: iz skupine veleposestva grof Barbo, iz mestne skupine dr. Tavčar, iz kmetijske skupine dr. Lampe, iz cele zbornice pa dr. Šusteršič, ki je dobil 26 glasov, torej klerikalne in nemške. Izvolil se je potom kompromisa med vsemi tremi strankami ustavni odsek 12 članov, kateri ima nalogo preresetati volilno reformo. Načelnik odseka je dr. Krek. — Izraža se upanje, da bo odsek dovršil svoje delo do junija in se zato deželni zbor samo odgodi.

Druga seja deželnega zbora je bila dne 28. m. m. Ustavni odsek se je s sklenitvijo posebne zakona proglasil permanentnim. Sprejel se je tudi predlog za ustanovitev slovenske trgovske šole v Ljubljani, ki bi bila dvorazredna. — Predlog je utemeljeval dr. Krek, ki je rekel, da imej šola namen vzgojiti praktične, ne velikih trgovcev. — Posl. Lenarčič se je sicer pridružil dr. Krekovemu predlogu, vendar pa je povdaril, da mora vprašanje slov. višje trgovske šole ostati na dnevnem redu v naši javnosti. — Nato je deželni predsednik zasedanje dež. zbora odgodil.

Pri nadomestni volitvi iz veleposestva na Goriškem na mesto dr. Franka, ki je obdržal svoj mandat v splošni kuriji in ga odložil v veleposestvu, je bil izvoljen dne 30. marca kandidat združenih naprednjakov in agrarcev g. Ivan Savnik. Tako ima „Slovenski klub“ sedaj že devet članov. Ker bo tudi izvolitev klerikalca Berbuča najbrž razveljavljena, zna šteti narodno-agrarni „Slovenski klub“ s časom 10 mož proti 4 klerikalcem.

Nemški državni kancelar Bülow se je mudil minole dni na Dunaju in je imel važna posvetovanja z vodilnimi osebami v avstrijski politiki. Splošno se zatrjuje, da so veljala ta posvetovanja skupnemu postopanju na Balkanu, posebej v Macedoniji.

Angleška vlada je izdala v zadevi Macedonije spis, v katerem formulira svoje zahteve, posebej glede nastavljenja posebnega guvernerja ali upravitelja tamkaj.

Istra. Isterski deželni zbor je v svoji zaključni seji sprejel postavne predloge o novem volilnem redu za mesto Pulo in o podržavljenju tamošnje policije. Kakor se čuje, se bodo vršile volitve v deželni zbor in v puljski mestni zastop takoj, ko cesar potrdi obe postavi.

V proračunskem odseku je dne 1. t. m. posl. Korošec protestiral proti imenovanju nemških sodnikov na Spodnjem Štajerskem, je govoril o krivičnem postopanju graškega nadsodišča, ter je stavil resolucijo za ustanovitev nadsodišča v Ljubljani za Kranjsko in slovenske sodnijske okraje koroške in štajerske. — Posl. dr. Ploj je povdarjal, da vlada nikakor ne sme rešiti jezikovnega vprašanja samo na Češkem, ampak enotno v celi Avstriji. Zagovarjal je tudi ustanovitev okrožnega sodišča v Pulju. — Nemški poslanci so se izrekli odločno zoper resolucijo dr. Korošca, in nemški časopisi že pišejo, da se je po pogajanjih iz resolucije črtal stavek o delokrogu zahtevanega nadsodišča v Ljubljani. Torej zopet popušcanje! Nemški poslanci si znajo za svoje zahteve vedno pridobiti Poljake, tako tudi tokrat, naši pa ne.

Dopisi.

Hrastnik. Zadnji dopis od tukaj nas je vzdramil in napotil, da tudi mi spregovorimo ne-

koliko o trboveljski premogokopni družbi, katero tukaj zastopa prevzetni in vsegamogočni ravnatelj Leiller. Napravila si je svoječasno obokan most čez okrajno cesto za železniške vozove in pri tem zastopala, kakor navada, le lastne koristi, varnost in potrebe drugega občinstva so ji bile deveta briga.

Omenjeni most je, četudi čez glavno in prometno cesto, tako nizek, da pod njim že visok konj komaj gre, popolnoma nemogoče pa je pasiranje z višje naloženimi vozovi, kakor s senom, pohištvo itd., niti pokrita kočija ni več varna pred obokom, kaj šele jezdec.

Kaka nesreča se lahko zgodi, posebno ponoči in tujemu vozniku ali za slučaj, da bi se konji splašili, vemo dobro vozniki, a v to poklicani organi nimajo oči. Zato prosimo slavni okr. zastop, da za odpravo te nevarnosti takoj stori potrebne korake, sicer bomo poskrbeli, da pride zadeva na višje mesto, kajti, vpoštevaje, da se cesta vendar nasipa, je nevarnost od dne do dne večja. Če moramo drugi vse predpise vpoštevati, zakaj bi jih pa ravno družbi, katera si kuje tukaj milijone, ne bilo treba.

Leillerju pa bi svetovali, da se tudi za take stvari malo pobriga, potem mu za njega pogubno politiko in vmešavanje v privatne zadeve ne bo preostajalo toliko časa. Če ga veseli plaziti se sklonjen pod mostom, naj gre le v hrastniške jame, katere so itak že v takem stanju, da bo za prevažanje huntov v njih moral vpregati kozle mesto konj, kar pričajo zadnje nezgode v tem oziru.

Dosti nas je v občini in okolici posestnikov in davkoplacovalcev, ki imamo različne vožnje in nam še ni potreba Leillerju pet lizati, zato odločno zahtevamo vsaj prsto cesto.

Polenšak. Dopisun iz Polenšaka v ptujskem „Štajercu“ ne razloči narodnjaka od klerikalca. On sodi, da, kdor ni naročnik ptujkega Štajerca, je klerikalec. Svetujemo pa mu, naj občinske ceste in doklade pusti pri miru, naj ne hodi ponoči poslušat pod okna sosedov, ter naj si še naroči 1 kg ptujskih Štajercev, da jih bo ponoči doma prebiral, pri tem pa naj pazi na svojo prenapolnjeno trgovino.

Odborniki občine Polenšak.

Od Sv. Trojice pri Slatini. Lansko leto je bila skoraj v celem rogaškem okraju toča in je nekatere občine več ali manj poškodovala, posebno je občine Sv. Trojico, Brestovec in Sv. Katarino potolkla; ker je bila meseca maja, je vse vinograde, kjer so še bile mladike čisto nežne, tako oklestila, da v nekaterih vinogradih ni bilo ne ene mladike najti, ter se ni moglo spoznati, da je bil vinograd. Ljudstvo je bilo silno razburjeno, posebno vinogradniki zgoraj imenovanih občin, ker v teh občinah je že tri leta zaporedoma vinograde toča tako pobila, da niso imeli skoraj nič pridelka; tudi se je bati, da se bode trta radi tega posušila. Več posestnikov je že svoje vinograde posekalo in več jih bode enako napravilo, ker stroški so silno veliki, dohodkov pa ni nič.

Vsi župani nadžupnije Sv. Križ so napravili prošnje za zdatno podporo, ker drugače si vinogradniki ne morejo več pomagati.

Prošnje so bile sprejete in tudi dovoljena podpora, lepa vsota okoli 50 tisoč kron, katera vsota se je delila (nerazumljivo, zakaj!) dvakrat; prvokrat je bilo razdeljenih 14 tisoč kron, in so dobile tiste občine, ki so bile najhujše po toči poškodovane, le malo podporo; drugokrat je bila delitev, pa za veliko manj občin in za tiste, ki niso bile tako hudo ali pa celo nič poškodovane, a med te se je razdelilo blizu 40 tisoč kron.

Pa tudi na velikost škode se ni oziralo; kdor je imel veliko škodo, je dobil toliko kot oni, ki je bil malo ali celo nič poškodovan. N. pr.:

V tukajšnji občini sta dva posestnika, ki imata večje vinograde, 2 ozir. 3 orale; njih vinograde je toča popolnoma vničila, da nista dobila skoraj nič pridelka; — a glejte čudo, kakšno podporo sta dobila! Eden 70 K, reci sedemdeset kron, drugi 80 K, beri osemdeset kron. Mnogi pa imajo le en tisoč ali še manj trsja, pa so dobili tudi po 70 kron.

En posestnik na Cestah, ki nima nič vinograda, na njivah pa ni nič škode imel in ni reven, je dobil 70 kron; njegov stari oče, ki je na previtku in ima svoj lep vinograd, je reven in ima otroke, ter mu je toča veliko škodo napravila, pa ni dobil nič.

Ena samska ženica brez otrok, ki ima le mal nasad, nič dolga, ter še ima v posojilnici denar, je dobila 70 kron; nje sosedja je vdova,

ima 4 nepreskrbljene otroke, je zelo revna in ji je tudi vinograd močno toča zabila, pa ni dobila nič.

Pri drugi delitvi se je še slabše delilo; seveda tačas so imeli dosti denarja, blizu 40 tisoč kron, in le malo občin, n. pr. občina Rajnkovec, kjer pravijo, da toče še videli niso, so dobili vsi od malega do večjega posestnika, in od najbolj revnega najemnika do najbolj imovitega vsi podporo, pa veliko večjo kot v tukajšnjih občinah; več jih je dobilo od 200 do 370 kron.

Eden tamošnji veleposestnik, ki še v Rajnkovcih niti trsa nima in tudi ni preveč reven, je dobil tudi blizu 400 kron.

Ne ve se, kdo je zakrivil, da se je ta vsota tako nepravilno delila; gotovo je imel delitev takšen gospod v rokah, ki ne pozna kmetijstva v nesreči in revščini. In raditega je prišlo tudi do velikih prepričev po celi nadžupniji Sv. Križ; kateri niso nič dobili ali le malo, strašansko kolonejo in obreknjejo župane in cenilno komisijo, sosed sosedu sovraži, in dela se veliko nepotrebnega sovraštva in greha.

Celo do tožb je prišlo raditega, in je imela sodnija s tem opraviti.

V občini Sv. Trojica si je namreč neki posestnik, ki ima tudi vinograd, pa ni nič podpore dobil, izmislil laž, češ: „Da so mu gosp. nadžupnik Korošec pravili, da tega vsega je kriv edino le Ž., ki je bil v cenilni komisiji in je pisal na glavarstvo Ptuj, da v nobeni občini ni reveža, da nobeden ne potrebuje podpore, le on sam, Ž., ki ima večje vinograde in večjo škodo, in ako bi on ne bil tega pisal, bi bili dobili vsi podpore, on, Ž., pa 800 kron.“ Ta lažniva novica se je hitro po celi domači in po drugih občinah raznesla, in ljudstvo je Ž. klelo in je bil v nevarnosti za življenje. Ko Ž. to izve, gre k gosp. nadžupniku, da pozve, ako je to resnica; pa nadžupnik je rekel, da dotični posestnik še pri njem ni bil in da je to gola laž.

Zato je Ž. vložil tožbo za žaljenje časti proti K. pri c. kr. okr. sodišču Rogatec, in pri obravnavi dne 12. marca t. l. se je po pričah dokazalo, da je K. res to laž le iz sovraštva po občini razglasil; in bi bil tudi ostro kaznovan, pa na prigovarjanje in prošnjo mu je Ž. odpustil; neprevidni posestnik je imel vse stroške plačati ter pri cerkvi Sv. Križ dve nedelji zaporedoma dati oglasiti, da je vse laž, kar je on zoper Ž. govoril.

Naročnikom!

Z današnjim dnevom smo ustavili list celi vrsti onih, ki se niso zmenili za naše opomine, so list mirno naprej sprejemali, pa nič plačali, Pri prihodnji številki ustavimo še ostalim, ki do takrat ne bodo vsaj nekaj plačali. Ustavili smo list brez ozira nato, ali je dotičnik naš najboljši somišljenik, ker hočemo in moramo končno navaditi prejemalce lista redu. Morda bo na eni ali na drugi strani kaka zamera, pa red je nam več kakor vse drugo.

Samoobsebi razumljivo začnemo list vsakomur, ki ga danes ali prihodnjič ne dobi, takoj, kakor hitro pošlje kaj naročnine, zopet pošiljati.

To v ravnanje!

Upravništvo „Narodnega Lista“.

Štajerske novice.

Slovenska kmetijska šola v Št. Juriju in deželni odbor. Reklo se je in obljubilo, da bo deželni odbor začel z zidanjem poslopij za slov. kmetijsko solo v Št. Juriju ob juž. žel. že letošnje leto in da se s prihodnjim letom (1909) šola otvori. Sedaj pa izvemo — in ta vest je resnična! — da oddaje deželni odbor celo posestvo še za nadalje za 1 leto v najem in da se letos še ne bo začelo zidati ter da o otvoritvi šole s prihodnjim letom še ni govora. Gnev mora zgrabiti človeka, ko vidi, kako predrzno se norčuje deželni odbor iz slovenskega ljudstva. Pa naj ne misli, da se bo to ljudstvo tudi še nadalje pustilo za norca imeti. Prašamo pa naše deželne poslance, kaj so oni v tej zadevi ukrenili, ali jim je to nadaljno zavlačanje poznano, in ali je res, da so oni sokrivi tega? Naj odgovore, ker sicer bomo primorani mi govoriti jasnejše! Samoobsebi umevno bo pa njihova prokleta dolžnost, da takoj v prvem zasedanju deželnega zbora zahtevajo jasnosti v tej zadevi. Slepomišenja je dovolj in dovolj nam bo končno tudi popustljivosti in mehкости slovenskega deželnega odbornika

Pušenjaka farbarija o ljubljanski zadrugi
zvezi. Klerikalna zadruga zveza ljubljanska, ki ima svojega štajerskega adjutanta v osebi ubežnega Vladimira Pušenjaka, je priredila v Celovcu nek zadrugi tečaj, katerega glavni namen je bil ščuvati koroške posojilnice k odstopu od zadrugi zveze v Celju. Koliko uspeha je g. Pušenjak imel, bomo videli. Akoravno je obsojal tamkaj celjsko zadrugi zvezo, rekoč, da je ob času splošne denarne krize prišla v zadrege, kar se je pač vsem denarnim zavodom godilo, vendar uspeh gonje zoper Celje ni bil prevelik. Po došlih poročilih je Pušenjak govoril tako nerazumljivo in temno, da Korošci niso na jasnem, ali je predavanje bilo preveč učeno ali preveč — puhlo in prazno. Razdelil je udeležencem tečaja tiskovine ljubljanske zveze, iz katere so Korošci izprevideli, da je knjigovodstvo po načinu, kakor ga je celjska zveza upeljala, mnogo bolj priprosto in praktično, nego ga priporoča zadrugi zveza v Ljubljani. Glede naznanila, da bo se uprizorila ob priliki tega tečaja v Celovcu razstava pristnih vin štajerskih vinskih zadrug, so pa bili Korošci naravnost nafařani. Razstava je res bila, toda čujte, kdo so one vinske zadruge, ki so vino razstavile: Na razstavi je imel nekaj steklenic vina razstavljenega le en kmet, nek Medved iz Gorice pri Radgoni, razun tega pa župnik Cerjak iz Rajhenburga in njegova dva brata in župnišče iz Podsrede. Drugih vin pa ni bilo na razstavi. Vprašali bi le, kje je bilo vino štajerskih vinskih zadrug, katere se je obetalo? Vprašamo g. Pušenjaka, ali smo se pri tem poročilu kaj zlagali?

Imenovanja uradnikov. Od naših klerikalnih poslancev torej nimamo pričakovati, da bi se potegnili za imenovanja slovenskih uradnikov, ker se — kakor pravi „Slov. Gosp.“ — slovensko uradništvo v svoji liberalni visokosti noče obračati do kmečkih zastopnikov. Torej ker se slovenski uradniki nočejo obračati na naše klerikalne poslance, naj zasedejo vsa spodnještajerska mesta Nemci in nemškutarji! To si je treba zapomniti! Ne gre se za to, da zasedejo naši uradniki dobra mesta, ampak za to, da dobi naše kmečko ljudstvo slovenske uradnike. In ravno zadnja sodnijska imenovanja so pokazala, kako malo se brigajo poslanci „Kmečke zveze“ za naše kmečko ljudstvo.

Slovenska surovost. Pod tem naslovom piše nemški „Grazer Tagblatt“: V transportni hiši v Gradcu prebiva v eni sobi prvega nadstropja osem topničarjev, kateri obiskujejo sedaj sedlarsko šolo. Med temi se nahaja le eden Nемец, dočim so vsi drugi Slovenci. Predsinoč je šel Nемец v kantino po cigarete. Ko se vrne, bila je v sobi luč ugasnena in komaj je stopil v temi par korakov naprej, so ga Slovenci napadli, vrgli čez njega odejo in ga s palicami pretepali.“ — „Grazer Tagblatt“ je začel torej že po vojašnicah brskati in navadne vojaške šale, ki se pač dogodijo v vsaki vojašnici, imenuje ta list „slovenska surovost“. Mi smo mnenja, da bi slovenski vojaki pač lahko mnogo več povedali o nemški surovosti, saj je vendar znano, da ravno nemški podčastniki trpinčijo večkrat vojake po živinski.

Imenovanje pri pošti. Poštni asistent Klemenčič v Gradcu je bil prestavljen k Št. Vidu na Koroško, poštni asistent Vračko pa v Knittelfeld. Oba sta Slovenca. Zato pa morata seveda ostati med Nemci, dočim imamo na Spodnjem Štajerskem pri pošti vse polno nemških uradnikov, ki ne znajo besedice slovenski. In to se godi pod slovenskim ministrom Fiedlerjem!

Dvorni svetnik dr. Ploj — je seveda našim Nemcem in nemškutarjem trn v peti. Pri vsem tem pa bi ga Nemci radi prištevali za svojega. češ, da je „nemški“ vzgojen, da se je imenoval prej „Fric“ in se pisal Ploj itd. Mi se nismo mogli dovolj nasmejati tem neumnim nemškim otročarijam, ki kažejo le veliko jezo naših Nemcev in nemškutarjev, ker niso mogli dobiti na Spodnjem Štajerskem poslance, ki bi se mogel le količkaj primerjati s Plojem. Da so tudi naši klerikalci proti Ploju, je umevno in dela Ploju le veliko čast.

Komisar Brešar in jubilejni fond. Prijatelj našega lista nam piše: Z ozirom na Vašo notico „Komisar Brešar in jubilejni fond“ dovoljujem si vam potočati, da je poročilo, da nalaga komisar dr. Brešar denar, katerega plačajo slovenske občine, v nemško mestno hranilnico, resnično, in da imamo dovolj vzroka zoper navedeno ravnanje komisarja Brešarja energično protestirati. Občina

Petrovče je n. pr. plačala 400 kron za jubilejni zaklad, katere je komisar Brešar tudi naložil v nemško „šparkaso“. Ne samo slovenski javnosti, ampak tudi komisarju Brešarju je dobro znano, da je občina Petrovče slovenska; mi smatramo torej njegovo postopanje v navedeni zadevi za demonstracijo zoper slovensko ljudstvo; pa še več, cela stvar ima še v drugem oziru neko politično ozadje. Komisar Brešar trdi, da nalaga denar slovenskih občin v južnoštajersko hranilnico, denar nemških in „mešanih“ občin pa v celjsko nemško mestno hranilnico. Trdi se tudi, da je v vsaki hranilnici dosedaj vplačanih prispevkov polovica naložena. Iz tega je razvidno, da „fabricira“ g. komisar v celjskem okraju iz slovenskih občin „mešane občine“ — à la Petrovče — in da morajo te „mešane občine“ s svojim denarjem podpirati celjsko nemško mestno hranilnico. Gospod komisar fabricira „mešane“ občine iz kakega posebnega vzroka in namena, ker on, ki je pri volitvi v okrajni zastop Celje rekel, da se iz večine lahko napravi manjšina, že ve, zakaj je treba fabricirati v celjskem okraju „mešane“ občine. Naši zavedni ljudje so vsled tega razburjeni in naša odločna zahteva je, da komisar Brešar opusti svoje dozdejno početje, ker bomo sicer primorani še vse drugače z njim govoriti. — Ti komisarji so res čudni ljudje. Eden nam je hotel naprtiti velike izdatke za vodovod celjskih nemških purgarjev, drugi pa samolastno siti nemške zavode z denarjem slovenskih občin!

Neumne se hočejo delati pri „Slov. Gosp.“
V zadnji številki smo pod naslovom „idi in razdeli svoje bogastvo med reveže“ prinesli slučaj, da se je na zahtevo neke cerkve na Solnograškem vršila dražba neke kmetije, in smo iz tega izvajali, da vendar tudi duhovniki marsikatero kmetijo na boben spravijo. Pri „Slov. Gosp.“ tega nalašč niso hoteli razumeti ter pišejo, da smo svetovali duhovnikom, naj razdele svoje bogastvo. In nato pravi, da bi se pri vseh celjskih duhovnikih ne dalo niti toliko razdeliti, kakor samo pri dr. Sernecu in dr. Kukovcu. Mi pa pravimo, da pri vseh spodnještajerskih advokatih ni toliko razdeliti, kolikor so samo razne kuharice po Sp. Štajerskem po svojih župnikih podedovale...

Premena posesti. Kakor izvemo, je kupila veleposestvo Bežigrad pri Celju hrvatska parcelna banka iz Zagreba za 360.000 kron.

„Gospodarjevo“ cvetke. V zadnji štev. 1a že „Slov. Gosp.“, da Roblek ni bil v zadnji seji državnega zbora pred Božičem navzoč. — Na klerikalnem shodu pri Sv. Barbari v Haložah na Jožefovo je bilo 300 ljudi, na shodu narodne stranke pa je bilo 150 zvezarjev. Barbarčani, tako vas ima Rabuza v „Gospodarju“ za norca. — Na shodu narodne stranke pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža so bili „sami Štajerčijanci, šnopsarji in učitelji“. Vrli miklavški in bolfenski kmetje, dobro pomnite, kako je pisal o Vas „Slov. Gosp.“ dne 26. marca t. l. — Na klerikalnem socijalnem kurzu v Trbovljah je bilo nad 200 ljudi. Tako vsaj piše „Slov. Gosp.“. Potem bo še res. Trboveljčani, pridni!

Brežiški okrajni zastop in dr. Benkovič. V zadnjem „Slov. Gosp.“ stoji, pa ne podpisano od dr. Benkoviča, da je ta odložil svoje mesto kot član okrajnega zastopa, in somišljenikom dr. Benkoviča se priporoča, naj pri dopolnilni volitvi volijo, če se volitev udeležijo, kompromisnega kandidata Zevnika, katerega bi bili v smislu dr. Benkovičeve obljube, če bi bili politični poštenjaki, morali voliti že pri prvi volitvi. Prav in pošteno bi bilo, če bi dr. Benkovič popravil svojo krivdo. A zdi se nam, da je vse to zopet manever „za obsjeniti prostoto“. Bomo videli! Veselilo nas bo, če bomo imeli zaznamovati vsaj en pošten politični čin dr. Benkoviča.

50 litrov vina so plačali različni župniki in kaplani svojim „somišljenikom“ na shodu pri Veliki Nedelji. Potem je „navdušenje“ seveda razumljivo!

Shod narodne stranke v Rušah. Z zanimanjem in veseljem smo zasledovali narodni Rušani veličasten potek shodov narodne stranke v raznih spodnještajerskih krajih, na katerih je ljudstvo zahtevalo svoje politične pravice. Menili smo, da se pač tudi mi v Rušah moramo pridružiti tovarišem kmetom in delavcem po Sp. Štajerskem in sklicali smo na zadnje nedeljo shod. Udeležba je bila nad vse naše pričakovanje: nad 150 mož volilcev se je popoldan zbralo v Novakovi dvorani v Rušah. Pred shodom se je vršil nekak občni zbor krajnega odbora narodne stranke za zgornje

Podravje. Poročalo se je o dosedanjem delu in se delali sklepi za prihodnost. Shod je otvoril predsednik krajnega odbora smolniški župan g. Viktor Glaser z nekaj lepimi besedami o narodni stranki. Zborovalci so na to njega izvolili predsednikom, gg. Harič Karla iz Smolnika in Hariha od Sv. Križa podpredsednikom, delavskega zastopnika g. Iv. Juga pa zapisnikarjem. Prvi se je oglašil k besedi g. Janke Lesničar iz Celja. Osvetlil je v kratkih besedah naravno in družabno krivičnost sedanjega dež. volilnega reda; zlasti slednja je tako kričeča, da čuti celo slavna vlada potrebo spremembe in preosnove. Nato je govornik utemeljil stališče, katerega zavzema k preosnovi volilnega reda narodna stranka (To stališče smo v listu že obširno obrazložili. Op. ur.). Govornik je med burnim pritrjevanjem pozval naše deželno-zborske poslance, naj s najskrajnejšimi sredstvi branijo slov. pravice v dež. zboru, ako bi nas hoteli Nemci pritisniti pri vol. preosnovi ob steno. Naj jim služijo v vzgled Tržačani! S posebnim zanimanjem so sledili zborovalci govorniku, ko je razpravljaval o gospodarstvu v deželni zboru. Slišala se je marsikatera ostra, pa tudi dovtipna beseda. Poljuden govor g. Lesničarja so zbrani možje z živahnim ploskanjem odobrili. G. dr. Fl. Kukovec je govoril o potrebi jezikovne spornave na Sp. Štajerskem, o zadnjih sodnijskih imenovanjih in o žalostnih razmerah pri naših sodnijah in uradih, kjer je slovenščina ljudstvu na škodo prava pastorka. (Dolgotrajno odobravanje.) Najlepši uspeh pa je žel g. Iv. Robnik, učitelj od Sv. Križa. Kot domač človek, sin zelenega Pohorja, je vedel poslušalcem govoriti naravnost iz srca; tu je bilo slišati pristnih pohorskih šal in dovtipov v obilici — dasi jih je gosp. učitelj le vpletal v svoj zelo resen govor o potrebi združenega in krepkega dela v edini res kmečki in delavski napredni spodnještajerski stranki, ki se imenuje: narodna stranka. Naj ne loči Drave Pohorcev in Kobancev kakor pravijo, ena duša, eno srce naj bo v obeh! Govoril je še na nedosežno krasen način o potrebi šolske izobrazbe. Ko je nehal, ni hotelo biti pritrjevanja ne konca ne kraja. Pri razgovoru o starostnem zavarovanju delavstva se je zopet oglašil k besedi g. Lesničar, ki je narisal današnji tužen položaj slovenskega delavca na starost, omenjal skrb drugih držav za delavstvo in slednjič stavil v imenu delavstva zahtevo, naj se ne odlašja več v državnem zboru s to zahtevo, kakor se sedaj to godi. Zbrano delavstvo je tudi protestiralo proti temu, da bi se ga skušalo odpraviti s kako polovičarsko uredbo. Nato je dal g. Glaser resolucije, ki so zahtevale pravično reformo deželnozbor. voliln. reda, enakopravnost Slovencev pred sodiščih in uradih in uvedbo star. zavarovanja delavcev, na glasovanje. Sprejele so se enoglasno; proti ni nikdo glasoval. S krasnimi zaključnimi besedami g. V. Glaserja se je shod končal. Napravil je dober utis, ljudje so spoznali namen napredne slov. spodnještajerske narodne stranke. Konečno se podi izrečena zahvala vsem, ki so se za prireditve skoda potrudili, in še posebej vrlim Križevčanom, ki so tako daleč prišli na shod.

Iz Hrastnika se nam piše: Pred par dnevi je prišel nek naš somišljenik v hišo, kjer stanuje poleg obrtnika N. tudi obitelj, ki pošilja svoje otroke v šulferajnsko šolo, ter je vprašal po dotičnem obrtniku fanta „nemške“ obitelji. Na slovensko vprašanje se je fantič odrezal takole: „Der Meister niks zuhaus ist... ist... ist“ — študiraj in študiraj, kaj bi naprej povedal, a ker ni šlo drugače, je povedal lepo in gladko po domače: „Je šel regrat nabirat“. Gospod Kilar — če se ne motimo — je pred pol letom pripovedoval ljudem, da bodo otroci v 5 tednih že znali docela nemško. Kaj pa če so v teh mesecih pozabili, kar so se naučili na domači šoli? Ljudje se bodo še zelo kesali, da so šli na lim tem ljudem.

Volitev načelnika za šoštanjski okr. zastop se je vršila dne 30. marca. O tem se nam piše: Okrajnim načelnikom je izvoljen Nемец pl. Adamovich, kot namestnik Jožef Skaza, župan v Velenju. V odboru so: šentiljski župan Koren, velenjski župnik Cizej, Ivan Dvornik iz Družmirja in Nемец Hans Woschnag in Viktor Hanke. — Skaza se je zvezal z Nemci in v tem izdajalskem postu mu je pomagal župnik Cizej. Sramotne zveze ni bilo treba, ker bi klerikalci tudi sicer lahko bili zmagali, ker 2 nepristranska bi bila volila slovenske kandidate. Kot darilo Nemcem se je dalo 2 odborniški mesti. Niti Skazov prijatelj šentiljski Kranjc ni prišel v postev.

Občina Žerovinci pri Ormožu je izvolila župana Fr. Vraza za častnega občana.

Nesrečna smrt. V Olimju pri Podčetrtku so našli dne 27. m. m. zjutraj v kamnolomu Franca Jurak, 67 letnega vpokojenega orožnika. Bil je mrtev, udje so mu bili že otrpli. Soditi je, da je pokojni, ki je bil pijančevanju udan, padel zvečer poprej več metrov globoko v kamnolom, si pretresel možgane in vsled tega umrl. Zunanjo je bil le malo peškodovan. — Varujte se preobihle pijače!

Dol pri Pfanini. Nikdar sita smrtna kosa nam je zopet pobrala dne 25. marca t. l. moža, vrlega naprednjaka v osebi g. Franca Gračnerja. Preblagi rajniki, ki je bil vzor skrbnega moža, očeta in pridnega gospodarja, je bil brat narodnjaka g. Antona Gračnerja. Kako je bil pri vseh priljubljen prerano umrl, pokazala je na dan pogreba velika množica ljudi vseh slojev, ki se je sešla od blizu in daleč. Pokojnik, ki zapušča žalujočo ženo z otroci, je bil v najlepših moških letih, ter goreč somišljenik in branitelj našega naroda. — Zato pa spavaj mirno! Večni pokoj plemeniti tvoji duši.

Zabukovski sosed.
Še enkrat shod na Ponikvi. Zaradi pomanjkanja prostora smo priobčili zadnjič iz dopisa o tem shodu le izvleček. Da se nam ne bi očitalo pristransko poročanje, dodajemo, da se je debate udeležil tudi odbornik kmečke zveze Vrečko in je izjavil, da je na shodu v Šmarju govoril le o „dičnem“ poslancu Ploju in ne o „velezaslužnem“ (Tudi to priznanje iz zvezarskih ust je značilno! Op. ur.) in je izvajal, da „Nar. List“ tudi ne poroča vedno resnično. — Govornik dr. Serbec je to zofistiko zavrnil, povdarjal, da je „Narodni List“ že opetovano pozval svoje dopisnike, naj poročajo strogo resnično; da pa pri „Slov. Gosp.“ kaj takega še nikdo ni doživel. — Z vsebino rezolucije so se strinjali vsi navzoči; ker so se pa pristaši kmečke zveze spodtaknili nad začetnimi besedami rezolucije („sprejeta na shodu nar. stranke“), se ni dala na glasovanje.

Podporni zaklad za delavske vdove ustanovi trboveljska premogokopna družba o priliki cesarjevega jubileja. Občni zbor družbe je določil v to 20.000 kron.

Konjice. Dne 27. marca je šel kmet Jur s svojim osemletnim sinom s sejma v Vitanju precej vinjen domov v Vrhole pri Konjicah. Ko je v pijanosti prišel nekoliko strani od pota, je padel nakrat 25 m globoko čez skale in je potegnil tudi sina s seboj, ki ga je držal za roko. Oče je bil takoj mrtev, sin bo morda ostal.

V Št. Janžu na Vinski gori je imel državni poslanec g. Vinko Ježovnik dne 29. marca shod, katerega se je udeležilo do 300 kmetov. Predsedoval je g. župan Kroflič, podpredsednik je bil g. Fr. Lesjak, zapisnikar g. učitelj Miloš Tajnik, reditelj g. Fr. Zajc. Zbrani so z zanimanjem sledili izvajanju g. poslanca, in so jih burno odobraval. — Obširno je še sporočimo!

V Središču je pogorelo gospodarsko poslopje Fr. Mlinariča. Velik del trga je bil v nevarnosti.

Plemenit dar naši šolski družbi. Kakor poročamo na drugem mestu, je umrl te dni v Trzinu na Kranjskem inženir Viljem Polak. Sporoča se, da je volil družbi Ciril-Methodovi blizu 188.000 kron. Užitek od te glavnice imata deloma njegova soproga deloma njegova sestra do svoje smrti. To je menda prvi dar naši šolski družbi v tej višini. Slava takemu rodoljubu!

Slepomišenje dr. Korošca. Dr. Korošec je v proračunskem odseku stavil rezolucijo, „naj vlada skrbno in nepristransko preiskuje predpogoje za ustanovitev novih univerz in fakultet in stori za ta učilišča vse potrebne priprave“. Slovenski svet bo zdaj farbal, da je zahteval — slovensko vseučilišče. S tem namenom je namreč baje to brezbarvno, naravnost smešno rezolucijo stavil. A vse ni nič drugega, kakor da se nasuje peska v oči, nepošteno in neznačajno slepomišenje, naravnost pasje suženjstvo pred vlado. Name-to da jasno in odločno zahteva ustanovitev slovenskega vseučilišča, pa poziva vlado, naj išče predpogoje za ustanovitev novih univerz. Kakšnih? Turških ali kitajskih? Slepomišarji!

Sv. Duh na Stari gori. Mi imamo že dve in pol leta popolnoma dovršeno novo šolo. Koliko zidanje, sploh cela stavba stane, se zdaj ne vemo. Mi davkoplačevalci zahtevamo: vnu z računom!

Slovenjgradec. V poljedelsko ministerstvo je poklican naš okrajni živinozdravnik gosp. Franjo Pirnat. Na njegovo mesto pride začasno g. Ernst Böhm iz Mürzschlaga, ki ne zna baje niti besediče slovenski. Lepa stvar to!

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Podgradska posojilnica in hranilnica v Istri je imela lansko leto skupnega denarnega prometa 1.512.722 K 59 vin.; prejemkov je bilo 759.022 K 22 vin, izdatkov pa 753.700 K 49 v.

Kmetijska družba za Koroško je sklenila izdajati odslej kot prilogo svojemu nemškemu glasilu tudi slovenski gospodarski list na 2 straneh, če da država podporo. 2 strani — to je zasmehovanje slovenskega ljudstva na Koroškem.

„Zveza slovenskih odvetnikov“ v Ljubljani. Občni zbor „Zveze slovenskih odvetnikov v Ljubljani“ je sklican na nedeljo dne 5. aprila 1908. ob 10. uri dopoldne v mestni posvetovalnici v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročilo o društvenem delovanju v pretekli dobi, 2. poročilo blagajnikovo, 3. poročilo o justičnih razmerah v preteklem društvenem letu v posameznih deželah, 4. volitev odbora, 5. slučajnosti. Na občnem zboru se razpravljajo važne zadeve, sosebno glede korakov, ki jih imajo ukreniti slovenski odvetniki, da dosežejo enakopravnost pri sodnih in upravnih oblastih.

Zopet Nemci pogoreli. Svoj čas smo poročali, kako je občina Sele na Koroškem zmagala pred državnim sodiščem s svojo pritožbo proti zagrizenemu vsenemškemu odboru, ki je zavrnil slovensko vlogo občine Sele, s katero mu je predložila občinski proračun. Državno sodišče je izreklo, da je deželni odbor z zavrnitvijo te vloge kršil državni osnovni zakon in da je deželni odbor dolžan sprejemati in reševati slovenske vloge, ker je slovenščina na Koroškem tudi deželni jezik. — Občina Sele je pa vložila pritožbo tudi na upravno sodišče, češ, da je deželni odbor zamenjal svoje dolžnosti kot upravna oblast, ker ni rešil vloge o letnem proračunu. Upravno sodišče je razsodilo, da je bila v tej zavrnitvi res kršitev dolžnosti. Tako je torej deželni odbor obkrajtemeljito pogorel. Odločno slovenski občini Sele je le častitati na teh uspehih in drugega ni želiti, kakor da bi se tudi vse druge slovenske občine na Koroškem temeljito posluževale teh doseženih uspehov.

Slovenski klub. Napredni in agrarni slovenski poslanci deželnega zbora na Goriškem so se združili v „Slovenski klub“, ki ima obsežen program. Klub šteje zdaj 8 članov in ker pride še eden poslanec iz veleposestva, jih bo 9.

Narodna dolžnost vsakega Slovenca je zahajati k sledečim trgovcem, obrtnikom, gostilničarjem in denarnim zavodom!

Brežice:

Trgovina z mešanim blagom:
Boecio Josip, Uršič in Lipej.

Celje:

Trgovine z manufakturnim blagom:
R. Stermecki, Karol Vanič.

Trgovina s papirjem: Zvezna trgovina.

Trgovine s specerijskim blagom:
Kolenc Anton, Pečnik Franc.

Trgovina z mešanim blagom:
Franjo Karlovšek.

Trgovina s steklom: Strupi Franc.

Trgovina z urami in zlatino:
Salmič Rafael.

Trgovina z žganjem: Diehl Robert.

Pivovarna marčne, salvador in termalne pive, Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško.

Brivnice: Anderwald Rud., Kapus Ivan.

Čevljarški mojster: Kolšek Martin.

Fotograf: Pick Viljem.

Gostilne: „Skalna klet“, „Stadt Graz“, „Narodni dom“, Josip Sevčnikar, Lava pri Celju.

Ključavničar: Rebek Ivan.

Knjigoveznica: Zvezna knjigoveznica.

Krojaški mojstri: Zabukošek, Josip, Hočevar Josip.

Mesarija: Stelcer Josip.

Modistinja: Pick Matilda.

Pekarija: Vošnjak Franc.

Slikar: Bevc Viktor.

Stavbeni podjetnik: Kukovec Vinko.

Tiskarna: Zvezna tiskarna.

Denarni zavodi: Južnoštajerska hranilnica in celjska Posojilnica v Narodnem domu, Zadržna Zveza v Celju, Lastni dom v Gaberju pri Celju.

I. češka zavarovalna družba:

Alojzij Terček, zastopnik.

Zavarovalna banka: „Slavija“, Ivan Likar, zastopnik.

Gor. Radgona:

Denarni zavodi: Posojilnica v Gornji Radgoni.

Ivanjkovci:

Trgovina z mešanim blagom:
Petovar Lovro.

Prijave sprejme „Slovensko trg. društvo v Celju“.

Kozje:

Umetni mlin in žaga: Maček Anton.

Mislinje:

Trgovina z mešanim blagom:
Šalekar Martin,

Gostilna in lesna trgovina:
Iršič Konrad.

Mozirje:

Izdelovatelj soda vode: Miklavc Anton.

Trgovina z mešanim blagom:
Pevc Rudolf.

Hotel Ilirija in urarstvo:
Zdravko Vasle.

Ruše:

Sedlar in tapetnik:
Svobodin Povoden.

Slovenjgradec:

Trgovina z mešanim blagom:
Druškovič in Valenčak.

Sv. Frančišek (Ksaveri):

Trgovina z mešanim blagom:
Sem Jakob.

Šmarje pri Jelšah:

Trgovina z mešanim blagom:
Štupica Anton, Löschnigg Janez.

Denarni zavod:
Hranilnica in posojilnica v Šmarji.

Gostilna: Habjan Ivan.

Sv. Jurij ob juž. žel.

Koncesionirani izdelovatelj mlinov:
Josip Čretnik.

Trbovlje:

Izdelovatelj harmonik in mizar:
Mervar Anton.

Krojač: Pinterič Niko.

Vransko:

Trgovina z mešanim blagom:

Zdole:

Trgovina z mešanim blagom:
Ivan Černoga.

Zibika, pošta Šmarje:

Trgovina z mešanim blagom in gostilna: Založnik Ivan.

ZADRUGA „LASTNI DOM“ V CELJU

se je preselila s svojo pisarno v lastne prostore

Celje •• Rotovška ulica šte. 12, I. nadstropje •• Celje

Uradije vsako **sredo** in **soboto** predpoldne. **Pojasnila** se dobijo vsak dan pri tajniku v pisarni ali pa pri udih načelstva. Zadruga „Lastni dom“ je **kreditni zavod** in sprejema od vsakogar **hranilne vloge**, katere **obrestuje stalno** po

5%

od dneva vloge do dneva vzdiga. **Rentni davek** plačuje zadruga sama, ne da bi ga vlagateljem odtegovala. Zadruga dovoljuje v prvi vrsti **stavbeni kredit** ter predujme na knjižne terjatve, račune itd. do gotove visokosti in po dogovoru. — Vlagateljem so na razpolaganje **hranilni nabiralniki (pušice)**, ki so najpripravnejše sredstvo za varčevanje. Izmed slovenskih zavodov ima le zadruga „Lastni dom“ vpeljane te hranilne nabiralnike.

73 16-4

85 4-2

Naznanilo.

Želim približno v št. Peterski ali v št. Pavelski fari v Savinski dolini dobiti primerno

stanovanje za 4 osebe

z mesečno ali polletno pogodbo. Naseliti se želim koncem meseca maja ali junija. Kdor ima tako stanovanje pripravno, naj naznani natančno, kje da je, uredništvu „Narodnega Lista“ pod številko „747“ ali pa pod „M. W.“

7 52-14

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učiteljstvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnate vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah

Štampilje počatniki, vignete. (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cvetlicami od najpreprostejše do najfinejše.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznano dobro blago. Solidna in točna postrežba.

Adolf Bursik

čevljar v Celju, Gledališka ulica št. 9

izdeluje vse različne vrste obutal v modernih fazonah in po solidnih cenah.

5

52-13

818-14

Ljutomerčana

zajamčeno pristno vino le iz ormožkega okraja raznih letnikov ima **veliko množino** po nizkih cenah **na prodaj**

Kletarsko društvo v Ormoži.

Pazite

letos pri kupovanju oblek in drugega manufakturnega blaga na trgovsko hišo

R. Stermecki, Celje, v kateri se mora zaradi prezidavanja trgovine velikanska zaloga novodošlega spomladanskega in letnega blaga popolnoma odprodati. — Cene čudovito nizke. Vzorce proti vrnitvi na vse strani franko in zastoj.

Darujte za Narodni sklad!

Traverze železo za vezi, najboljše vrste **cement**, cevi iz kamenščine, strešna lepenka in sploh vse stavbinske potrebščine.

Mrežnate ograje

za vrtove in v razne svrhe, trnjeva žica.

Sesalke, vodovodne cevi in vse priprave za vodovodne naprave.

Plugi, brane, drevesne žage, škarje za trte, poljedeljsko orodje in najboljši stroji.

Še je čas za spomladno gnojenje z umetnim gnojem. Kdor rabi

Tomaževo žlindro,

221 1

naj gnoji tudi s

kajnitom ali kalijevo soljo.

Umetna gnojila vseh vrst, zajamčene kakovosti prodaja po najnižjih cenah in daje pojasnila ter pošilja poučne spise zastoj

trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje.